

دوره ۴، شماره ۸، بهار سال ۹۹

نقش خودکارآمدی اجتماعی و شیوه‌های فرزندپروری در شایستگی اجتماعی کودکان

غزل فصیحی^۱، محسن جدیدی^۲، طهمورث آقاجانی^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی پیش‌بینی شایستگی اجتماعی کودکان بر اساس متغیرهای خودکارآمدی اجتماعی و شیوه‌های فرزندپروری بود. روش پژوهش حاضر توصیفی، همبستگی و جامعه‌آماری متشکل از دانش آموزان پسر کلاس‌های چهارم و پنجم مقطع دبستان مدارس منطقه ۶ تهران به تعداد ۸۱۰ نفر و نمونه تعداد ۲۴۰ نفر بود که به شیوه نمونه-گیری تصادفی خوش‌های انتخاب شدند. به منظور گردآوری داده‌های پژوهش از پرسشنامه سبک‌های فرزندپروری والدین بامریند، مقیاس خودکارآمدی اجتماعی اسمیت و بتز و مقیاس شایستگی اجتماعی توسط کوهن و رسمن و به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از روش تحلیل رگرسیون چندمتغیری و نرم‌افزار SPSS-۲۲ استفاده شد. نتایج به دست آمده نشان داد رابطه بین شایستگی اجتماعی و خودکارآمدی و سبک فرزندپروری مقتدرانه رابطه مثبت و معناداری با شایستگی اجتماعی کودکان دارد و سبک مقتدرانه رابطه منفی و معناداری با شایستگی اجتماعی کودکان دارد. اما سبک سهل‌گیرانه رابطه معناداری با شایستگی اجتماعی کودکان نداشت.

واژگان کلیدی: شایستگی اجتماعی کودکان، خودکارآمدی اجتماعی، شیوه‌های فرزندپروری

^۱ کارشناسی ارشد، روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد غرب، تهران، ایران ghazalfasihi2@gmail.com

^۲ دانشیار، دانشگاه آزاد اسلامی شهر قدس، تهران، ایران jadidi.mohsen@gmail.com

^۳ استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی شهر قدس، تهران، ایران t.aghajani2014@gmail.com

مقدمه

خانواده به عنوان مؤثرترین واحد تحلیل اجتماعی در بررسی‌ها و مطالعات آسیب شناسی اجتماعی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. خانواده از عوامل اساسی در شکل گیری ویژگی‌های شخصیتی افراد است. فرد دعواطف و حالات هیجانی خود را از خانواده به ارث می‌برد و ارزش‌ها و ویژگی‌های خانواده را در خود درونی می‌کند و شخصیت و الگوهای رفتاری خود را در رابطه با سایرین شکل می‌دهد. الگوهای ارتباطی در خانواده اصلی مانند چگونگی تعامل بین اعضای خانواده، برای رسیدن به عقاید مشترک و نحوه اتخاذ تصمیمات توسط اعضای خانواده، بر چگونگی برقراری ارتباط فرزندان در روابط آینده و موقعیت‌های دیگر بیرون از خانواده اصلی تأثیر می‌گذارد (قنادی و عبدالله‌ی، ۱۳۹۳). رابطه بین کودکان و والدین و سایر اعضای خانواده را می‌توان به عنوان نظام یا شبکه‌ای دانست که در کنش متقابل با یکدیگر هستند. این نظام بطور مستقیم و غیرمستقیم از طریق سبک‌ها و روش‌های مختلف فرزندپروری در کودکان تأثیر می‌گذارد، اکثر روانشناسان همچون بالبی^۱ (۱۹۶۹)، فروید (۱۹۶۴) و مایز و پتیت^۲ (۱۹۹۷)، صرف نظر از مکتبی که به آن معتقدند، کنش‌های متقابل میان والدین و فرزندان را اساس تحول عاطفی تلقی می‌کنند (خوبی نژاد، رجایی و محب‌راد، ۱۳۸۶).

به دلیل آن که کودکان از نظر عاطفی نابالغ هستند و در مراحل اولیه رشد اجتماعی و شناختی قرار دارند، سال‌های ابتدایی در رشد سازگاری کودک در سال‌های بعد بسیار مهم است و وجود مشکلات در این سال‌ها زمینه ناسازگاری در آن‌ها را فراهم می‌کند و مشکلات کودکی حتی اگر موقتی و زودگذر باشد احتمالاً در بزرگسالی عواقب جدی خواهد داشت (گرگسون و همکاران، ۲۰۱۷). یکی از حوزه‌های مهم و اثرگذار در زندگی هر فرد توان تعامل اثربخش با دیگران، درزمنیه‌های مختلف اجتماعی است. به عبارت دیگر شایستگی اجتماعی که به عنوان توانایی اداره مؤثر در تعاملات اجتماعی تعریف می‌شود به همبستگی با دیگران، توانایی برقراری روابط نزدیک و پاسخ به روش‌های سازگار در محیط‌های اجتماعی اشاره دارد (کار و کار، ۲۰۱۷). شایستگی به آن مشخصه‌های دانش، مهارت، چارچوب‌های ذهنی، الگوهای فکری و مانند آن اطلاق می‌شود که به کارگیری آن‌ها چه به صورت مستقل و چه در ترکیبات مختلف، منجر به عملکرد موفقیت‌آمیز می‌شوند. شایستگی اجتماعی شامل دانش، الگوهای ذهنی و روش تفکر، الگوهای فکری، انگیزه اجتماعی، جنبه خود تصویری، مهارت احساس و عمل است (بوياتزيس، بوياتزيس و ريتى، ۲۰۰۹،^۳).

علاوه بر الگوهای ذهنی و روش تفکر، قابلیت‌های شخصی در تعاملات و مفاهیم اجتماعی از دیگر حوزه‌های تاثیرپذیر از سبک‌های فرزندپروری والدین می‌باشد. قضاؤتی که هر فرد قابلیت‌های شخصی در تعاملات و مفاهیم اجتماعی دارد و به وسیله آن نتایج تعاملات اجتماعی را کنترل می‌کند خودکارآمدی اجتماعی نام دارد (فولادچنگ، ۱۳۹۳). خودکارآمدی اجتماعی یک باور پایه و یا توانایی فرد در کنترل موقعیت‌های اجتماعی می‌باشد که منجر به نگرش خوش بینانه و رفتار مثبت می‌شود، که هر دو به اثربخشی در موقعیت‌های اجتماعی کمک می‌کند. کسانی که در این ساختار باور کمی دارند، به عبارت دیگر، به عدم توانایی شان در تعاملات اجتماعی پیشرفت‌های باور دارند، سطح واقعی خود از شایستگی اجتماعی و یا آگاهی از رفتار مناسب اجتماعی را در نظر نمی‌گیرند (باندورا، ۲۰۱۰،^۴).

¹ Bowlby

² Mize & Pettit

³ Gregson, K. D., et al

⁴ Kar, N., & Kar, B.

⁵ Boyatzis, R., Boyatzis, R. E., & Ratti, F.

⁶ Bandura, A.

ارتباط والدین و فرزندان از جمله موارد مهمی است که سالها نظر صاحبنظران و متخصصان تعلیم و تربیت را به خود جلب کرده است. خانواده نخستین پایگاهی است که پیوند بین کودک و محیط اطراف او را بوجود می آورد. کودک در خانواده نیاز های اولیه را درباره جهان فرا می گیرد، از لحاظ جسمی و ذهنی رشد می یابد، شیوه‌ی سخن گفتن را می آموزد، هنجارهای اساسی رفتار را یاد می گیرد و سرانجام نگرشها، اخلاق و روح حیاتش شکل می گیرد و به عبارتی اجتماعی می‌شود. هر خانواده شدت خاصی را در تربیت فردی و اجتماعی فرزندان خویش بکار می گیرد این شیوه‌ها که شیوه‌های فرزندپروری نامیده می‌شود اثر طولانی بر رفتار، عملکرد، انتظارات و در نهایت بر شخصیت فرزندان در آینده دارد و توافق، کُنی و آن^۱ (۲۰۰۹). بی‌گمان حصول به شایستگی و خودکارآمدی بالا در سطوح اجتماعی میسر نخواهد شد جز اینکه کودک در یک محیط، این عاطفی‌گری و محبت مادرانه و پدرانه را بچشد و ارتباط عاطفی مناسبی با والدین خود برقرار نماید از این طریق زمینه را برای شکل‌گیری هویت مناسب و سازگاری اجتماعی مثبت و سازنده آماده نماید. با توجه به توضیحات بالا، در این تحقیق پژوهشگر می‌خواهد به این سوال پاسخ دهد که آیا کارکردهای اجتماعی و شیوه‌های فرزندپروری در شایستگی اجتماعی دانش آموزان نقش دارد یا خیر؟

روش

روش پژوهش حاضر توصیفی، از نوع پس رویدادی و از لحاظ شیوه گردآوری داده‌ها از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش را دانش آموزان پسر کلاس‌های چهارم و پنجم مقطع دبستان مدارس منطقه ۶ تهران به تعداد ۸۱۰ نفر تشکیل دادند که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشای و جدول مورگان ۲۴۰ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. به منظور گردآوری داده‌های پژوهش از پرسشنامه سبك‌های فرزندپروری والدین‌باریند(۱۹۷۲)، مقیاس خودکارآمدی اجتماعی اسمیت و بتز و مقیاس شایستگی اجتماعی توسط کوهن و رسمن استفاده شد که در ادامه در مورد آن‌ها توضیح داده شد.

الف: پرسشنامه سبک‌های فرزندپروری والدین

پرسشنامه شیوه‌های فرزندپروری توسط باومریند(۱۹۷۲؛ به نقل از گنجی، رهنما نمین و پاشاشریفی، ۱۳۹۳) ساخته شده و شامل ۳۰ جمله است که ۱۰ جمله آن به شیوه سهل‌گیرانه و ۱۰ جمله به شیوه مستبدانه و ۱۰ جمله به شیوه مقتدرانه مربوط می‌شود. شیوه نمره‌گذاری از ۵ تا ۱ بوده و با جمع نمرات مربوط به هر شیوه سه نمره مجزا به دست می‌آید و نمره مربوط به هر شیوه که بیشتر باشد شیوه فرزند پروری در نظر گرفته می‌شود. روایی صوری آن تایید شد و پایایی آن را با روش بازآزمایی برای شیوه سهل‌گیرانه ۰/۶۹، مستبدانه ۰/۷۷، و برای شیوه مقتدرانه ۰/۷۳ به دست آورده‌اند. در پژوهش جعفری آذر(۱۳۹۵) روایی و پایایی پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفت. در روایی همزمان ضریب همبستگی بین میانگین ۲۹ سوال اول و با سوال ۳۰ مقدار ۰/۸۱ به دست آمد و در بررسی روایی محتوای ضریب روایی کل سوال‌های پرسشنامه شیوه‌های فرزندپروری ۰/۸۶ محاسبه شد. برای بررسی پایایی آزمون از روش همسانی درونی با استفاده از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که ضریب آلفای برای شیوه سهل‌گیرانه ۰/۷۰، مستبدانه ۰/۷۶، و برای شیوه مقتدرانه ۰/۸۳ به دست آمده است

ب: مقیاس خودکارآمدی اجتماعی اسمیت و بتز

جهت بررسی این سازه از مقیاس خودکارآمدی اجتماعی اسمیت و بتز^۲ (۲۰۰۰) بهره گرفته شد. این ابزار از ۲۵ گویه تشکیل شده است که میزان اعتماد فرد به خودش را در موقعیت‌های اجتماعی گوناگون در یک طیف پنج درجه‌ای اندازه

¹ Rothrauff, T. C. Cooney, T. M& An, J. S

² Betz

می‌گیرد و پاسخ به گویه‌ها از یک (اصلًا به خودم اعتماد ندارم) تا پنج (کاملاً به خودم اعتماد دارم) جای می‌گیرند. مثلاً یکی از این موقعیت‌ها بدین شکل است: «بیان عقایدم در بین افرادی که در خصوص موضوع مورد علاقه‌ام بحث می‌کنند». البته لازم به ذکر است که در پژوهش زارع (۱۳۹۳) سه گویه به دلیل عدم تطابق فرهنگی حذف گردید. این گویه‌ها مربوط به گذاشتن قرار با جنس مقابل و شرکت در مهمانی رقص بودند. از این رو حداقل نمره می‌تواند در این مقیاس ۲۲ و حداً کثر آن ۱۱۰ باشد. اسمیت و بتز (۲۰۰۰) پایایی ابزار را با اجرا بر روی ۳۵۴ دانشجوی کارشناسی (۹۰ پسر و ۲۶۴ دختر) به روش همسانی درونی (آلفای کرونباخ) برابر با ۰/۹۴ و به روش بازآزمایی با فاصله سه هفتاهی ۰/۸۲ گزارش نموده‌اند ۰/۸۶ برای پسران و ۰/۸۰ برای دختران. روایی سازه این ابزار نیز توسط سازندگان آن به روش همگرا و واگرا از طریق همبستگی با مقیاس‌های اعتماد اجتماعی^۱ و کمربوی مطلوب گزارش گردیده است. زارع نیز پایایی این مقیاس را ۰/۸۹ و روایی سازه را از طریق تحلیل عاملی تاییدی با تایید ساختار نظری مفروضه به دست آورده.

ج: مقیاس شایستگی اجتماعی توسط کوهن و رسمن

مقیاس شایستگی اجتماعی توسط کوهن و رسمن (۱۹۷۲) به دو صورت فرم ۷۳ گزینه‌ای و ۶۴ گزینه‌ای ساخته شد و توسط مراج (۱۹۸۵) به منظور استفاده دانش آموزان دبستانی هنجریابی شد و گویه‌های آن به ۴۴ سوال کاهش یافت. مقیاس شایستگی اجتماعی سطح کارکردهای هیجانی – اجتماعی کودک را در مدرسه بررسی می‌کند که معلم با توجه به تعامل کودک با همسالان و بزرگسالان و چگونگی استفاده کودک از محیط کلاسی برای یادگیری، آن را تکمیل می‌کند. این مقیاس دو خرده مقیاس را در بر می‌گیرد که شامل: ه مکاری – تسليم در مقابل خشم – مخالفت و تمایل – مشارکت در مقابل سردی – کناره گیری می‌باشد. پس از جمع‌آوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل رگرسیون چندمتغیری و از طریق نرم‌افزار Spss-V۲۵ انجام شد.

یافته‌ها

بر اساس نتایج به دست آمده جدول ۱ خودکارآمدی اجتماعی و شیوه‌های فرزندپروری قادر است ۰.۳۲٪ از تغییرات در شایستگی اجتماعی را تبیین نماید. همچنین مولفه‌های خودکارآمدی اجتماعی و شیوه‌های فرزندپروری تبیین کننده‌های معناداری برای پیش‌بینی شایستگی اجتماعی کودکان هستند ($F = 27.854$ و $Sig < 0.05$) ضریب بتا به دست آمده نشان داد ابعاد فرزندپروری استبدادی، فرزند پروری مقتدرانه و خودکارآمدی به ترتیب -0.24 ، 0.12 و 0.348 قادر به پیش‌بینی متغیر شایستگی اجتماعی هستند.

جدول ۱ یافته‌های تحقیق

Sig	t	Beta	Sig	F	R ²	
.000	11.133					ثابت
.001	3.053	-.240				فرزندهای استبدادی
.060	1.890	.121	.001	27.854	.322	فرزندهای پروری

¹ Social confidence

مقتدرانه	فرزنده پروری سهل-
.154	-1.429
.000	5.620
-.078	.348
گیرانه	خودکارآمدی

بحث و نتیجه‌گیری

این یافته‌ها با مطالعات سایر گروه‌های مطالعاتی مطابقت دارد که نشان می‌دهد والدین با سطح بالاتری از حمایت اجتماعی در سطوح بالاتری از رفتارهای مثبت فرزندپروری ارائه می‌دهند. یافته‌های کبالو و مل‌لوید^۱ (۲۰۰۲) نشان می‌دهد که حمایت اجتماعی درک شده باعث افزایش شایستگی های اجتماعی شده است و در یافته‌هایی همسو با این نتایج عبادی و حسینی^۲ (۱۳۹۴) بیان کردند که ارزش‌های فردی در شایستگی اجتماعی پرستاران موثر می‌باشد. نتایج پژوهش‌های سید صالحی و یونسی^۳ (۱۳۹۴) تمنائی فر و منصوری نیک^۴ (۱۳۹۳) نشان داد بین ابعاد حمایت اجتماعی، حمایت خانواده و حمایت دیگران، اثر مثبت و مستقیمی بر باورهای خودکارآمدی دانشجویان دارد و باورهای خودکارآمدی‌بیر شایستگی‌های اجتماعی آن‌ها تاثیر می‌گذارد.

پیوندهای اجتماعی به طور گسترده‌ای به عنوان ضرورتی برای عملکرد روان شناختی سالم و سلامت عمومی دانش‌آموزان است. محققان بسیاری در یافته‌اند که شایستگی‌های اجتماعی می‌تواند استرس را کاهش دهد با بهبود شرایط فرد را برای مواجهه با شرایط استرس‌زا مقاوم تر می‌سازد (تیلور و همکاران^۵، ۲۰۱۵). از عوامل موثر بر شایستگی‌های کودکان رفتارهای فرزندپروری خانواده است زیرا رفتارهای والدین می‌تواند در شکل دهی آن نقش داشته باشد (لیدی، گورا و تورا^۶، ۲۰۱۲؛ لوکا و پرلو^۷، ۲۰۰۴).

بامریند (۱۹۶۷) بیان می‌کند که کودکانی که در سنین بیش از مدرسه در محیط‌های فرزندپروری اقتدارگرایانه تربیت می‌شوند، رشد مهارت‌های اجتماعی، تنظیم عواطف و اعتماد بنفس بهتری را در ارتباط با توان تسلط یابی در وظایف نشان می‌دهند. والدین مستبد کودکان مضطرب، منزوی و ناشادی تربیت می‌کنند که عکس العمل های ضعیفی به ناکامی نشان می‌دهند. اما با این حال این کودکان در مقایسه با فرزندان والدین آزادگذار و مقتدر در مدرسه عملکرد خوبی دارند و به احتمال کمتری در رفتارهای ضداجتماعی درگیر می‌شوند. کودکانی که در سنین بیش از مدرسه تحت تربیت آزادگذارانه قرار دارند، مهارت‌های اجتماعی و تنظیم عواطف ضعیف و مقاومت اندکی در برابر چالش‌های زندگی نشان می‌دهند.

بامریند و بلاک^۸ (۲۰۰۰) نشان دادند که کودکان و نوجوانانی که با آنان به شیوه تربیتی دموکراتیک رفتار می‌شود از لحاظ اجتماعی مسئول تر هستند، مستقل‌لند و نسبت به همتایان دارای صلاحیت می‌باشند.

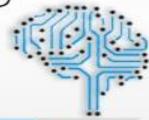
نتایج مداھی و همکاران^۹ (۱۳۹۰) نشان داد در بین سه خرده مقیاس شیوه‌های فرزندپروری، تسلط آموزی پیش‌بینی کننده قوی تری برای رفتار سازشی است. زیرا تغییری به اندازه یک انحراف معیار در متغیر تسلط آموزی موجب تغییر در رفتار سازشی شد. نتایج لامبورن و همکاران^{۱۰} (۲۰۱۲) نشان داد کودکان والدین سهل‌گیر نسبت به کودکان والدین مقتدر

¹ Ceballo, R., & McLoyd, V. C.

² Taylor, Z. E., et al

³ Leidy, M. S., Guerra, N. G., & Toro, R. I.

⁴ Loukas, A., & Prelow, H. M.

دوره ۴، شماره ۸، بهار سال ۹۹

سازگاری روان شناختی کمتری نشان می‌دهند. نوجوانان والدین سهل‌گیر عزت نفس بالایی دارند ولی در عین حال درجه بالایی از سوء مصرف دارو و خلاف‌های رفتاری را در مدرسه نشان می‌دهند به علاوه رفتارهای خلاف‌آنها در دبیرستان افزایش می‌یابد. همچنین شیوه‌های فرزندپروری سهل‌گیرانه با بزهکاری و پرخاشگری فرزندان به دلیل فقدان نظارت و اهمال کاری والدین ارتباط دارد.

باید توجه داشت که داشتن انتظارات مناسب با توانایی‌های فرزندان همراه با حد معقولی از محبت موجب افزایش پشتکار و خود کارایی فرزندان می‌شود در صورتی که وجود اقتدار غیر منطقی که بر اساس میل والدین به تسلط بر فرزند باشد به احساس طرد شدگی، پرخاشگری و در نهایت افسردگی و اضطراب منجر می‌شود بر اساس پژوهش‌ها فرزند پروری مثبت با رشد عاطفی کودکان رابطه دارد که این رشد شامل درگیری در فعالیت‌های عاطفی است که که پرورش دهنده رشد اجتماعی کودکان است و همچنین خود مختاری که که به کودک کمک می‌کند تا اهداف خویش را در گام‌های قابل دسترسی دنبال و به کشف راه‌های جدید و انتخاب دست بزند. رفتارهای مثبت والدین، این باور را در کودک پرورش می‌دهد که وی موجودی ارزشمند است و در زمان مشکلات می‌تواند روی حمایت والدین خویش حساب کند. والدینی که از سبک فرزند پروری مستبد استفاده می‌کنند با احتمال بیشتری موجب بروز مشکلات درون سازی در کودک می‌گردند.

در تبیین این یافته‌ها باید گفت سبک اقتدارگرایانه را می‌توان فراهم کردن یک شیوه تربیت روش و جدی دانست که با گرمی، استدلال، انعطاف‌پذیری و گفت و شنود کلامی مشخص می‌شود. والدین اقتدارگرا حد و مرزهایی را مشخص می‌کنند و بر اعمال فرزندان نظارت دارند اما در عین حال روابط کلامی خوبی با بچه‌ها برقرار می‌کنند و والدین برای رسیدن به اهداف تربیتی خود از استدلال بهره می‌برد اما رفتار خود را صرفاً بر اساس خواسته‌های کودک تنظیم نمی‌کند. این روش باعث افزایش مسئولیت‌پذیری، استقلال، شایستگی اجتماعی و اعتماد بنفس در کودکان می‌شود که اختلال‌های هیجانی مانند اضطراب و افسردگی کمتر در میان آنان بروز می‌یابد.

والدینی که شیوه استبدادی را در پیش می‌گیرند، بسیار کنترل کننده هستند و از کودکان انتظار اطاعت بی‌چون و چرا دارند. این سبک با کناره گیری و عدم دلیستگی والدین به کودک، فقدان گرمی در روابط و استفاده والدین از تنبیه برای کنترل فقدان گرمی در روابط و استفاده والدین از تنبیه برای کنترل فقدان گرمی در روابط کنترل فقدان گرمی در روابط و استفاده والدین از تنبیه برای کنترل رفتار کودک مشخص می‌شود. به گفته بامریند (۱۹۶۷) والد سعی دارد با استانداردهایی کاملاً انتزاعی نگرش و رفتار کودک را تحت کنترل درآورد. در این سبک تعاملی یک طرفه بین والد و کودک وجود دارد طوری که والد به عنوان راهنمایی محسوب می‌شود که کاملاً نگرش‌ها و رفتارهای کودک را تعیین می‌کند و اصلاً تحت تأثیر کودک قرار نمی‌گیرد. والد مستبد استقلال کودک را محدود می‌کند تا اطاعت همه جانبی و کامل او را کسب کند. والدین دارای سبک آزادگذارانه انتظار و خواسته‌های بسیار کمی از کودک خود دارند و این باور را دارند کودک خود می‌تواند هدایت‌گر رفتارهای خویش باشد. این والدین از حداقل تنبیه برای کودک استفاده می‌کنند. این والدین ممکن است بسیار گرم و پذیرا یا سهل‌انگار و سر به هوا باشند بنابراین انتظار می‌رود در سبک فرزندپروری استبدادی کودک به دلیل عدم باور به حمایت والدین از اعتماد به نفس و عزت نفس کمتری برخوردار باشد که می‌تواند منجر به احساس اضطراب در وی گردد.

در پژوهش حاضر اگرچه در جهت عینیت، دقت و صحت آن تلاش فراوانی به عمل آمد، اما همانند سایر پژوهش‌ها محدودیت‌هایی نیز وجود داشت، که عدم آشنایی بخش قابل توجهی از پاسخگویان با فرهنگ پژوهش در علوم انسانی و عدم امکان ارزیابی پایایی ابزارهای سنجش از طریق روش بازآزمایی به دلیل عدم امکان دسترسی مجدد به نمونه آماری از مهمترین محدودیت‌های پژوهش حاضر بود. حمایت اجتماعی ممکن است برخی از فشارها و عوامل استرسزا مربوط به

دوره ۴، شماره ۸، بهار سال ۹۹

والدین را از بین ببرد و اجازه دهد تا والدین فعالانه در فرزندپروری درگیر شوند یا شبکه های پشتیبانی اجتماعی به طور بالقوه می تواند کمک های ملموس تر مانند کمک را در مورد مراقبت از کودکان و حمایت های مالی فراهم کند. بنابراین، مداخلاتی که باعث افزایش حمایت اجتماعی والدین می شود، به طور غیرمستقیم از طریق تاثیر آن بر رفتارهای والدین می تواند به نفع کودکان باشد، بنابراین می توان با اجرای برنامه های مداخله درمانی به بهبود حمایت اجتماعی در خانواده ها یاری رساند.

سپاسگزاری

از کلیه افرادی که در این پژوهش ما را یاری رساندند بی نهایت سپاسگزاریم.

منابع

- تمنائی فر، لیث و منصوری نیک(۱۳۹۳). رابطه حمایت اجتماعی ادراک شده با خودکارآمدی در دانشآموزان. *مجلة روانشناسی اجتماعی*(۸).
- جعفری، اصغر، رحمانی، هانیه، امیری مجد، مجتبی. (۱۳۹۵). پیش‌بینی قضاوت اخلاقی در دانشآموزان دختر مدارس ابتدایی عادی و تیزه‌نشان بر اساس ارزش‌های شخصی - خانوادگی و خودپنداره. *پژوهش‌های علوم شناختی و رفتاری*. (۲)
- خوبی نژاد غلامرضا، رجایی علیرضا، و محب راد تکتم(۱۳۸۶). رابطه سبکهای فرزندپروری ادراک شده با احساس تنها‌بی نوجوانان دختر. *دانش و پژوهش در روان‌شناسی*. دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوارسکان (اصفهان).(۱۳۴).
- صالحی، محمد، یونسی، جلیل(۱۳۹۴) تبیین نقش خودکارآمدی تحصیلی بر عملکرد و انگیزش تحصیلی مبتنی بر حمایت اجتماعی، خودپنداره تحصیلی و ویژگی‌های شخصیتی: مدلسازی معادلات ساختاری. *فصلنامه علمی پژوهشی پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی*. (۷).
- فولادچنگ محبوبه (۱۳۹۳). اثربخشی آموزش تنظیم هیجان بر شادکامی و خودکارآمدی زنان سرپرست خانوار. *زن و جامعه (جامعه‌شناسی زنان)*. (۱).
- قنادی، فاطمه، حسین عبداللهی، محمد. (۱۳۹۳). ارتباط ادراک رفتار والدین با طرحواره های ناکارآمد اولیه. *مطالعات روان‌شناسی بالینی*. (۱۶)، ۱۲۹-۱۵۱.
- گنجی، حمزه، رهنمای نمین، شریفی، و حسن پاشا. (۲۰۱۴). پیش‌بینی گرایش نوجوانان به اعتیاد براساس ویژگی های شخصیتی و شیوه های فرزندپروری به منظور ارایه مدلی برای پیشگیری. *اندیشه و رفتار در روان‌شناسی بالینی*. (۳۳)، ۴۷-۵۶.
- مدادی، محمدابراهیم؛ لیاقت، ریتا؛ صمدزاده، منا و مرادی، ایرج. (۱۳۹۰). بررسی تعامل رفتار سازشی و شیوه های فرزندپروری. *پایان نامه کارشناسی ارشد رشته خانواده درمانی* ذانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.
- مروتی، ذکرالله، بهرامیان، حکیمه، مکتبی، غلامحسین. (۱۳۹۳). روایی، پایایی و ساختار عاملی مقیاس شایستگی اجتماعی در دانشآموزان دوره‌ی ابتدایی شهر اهواز. *محله مطالعات روانشناسی تربیتی*. (۱۰)، ۱۸۱-۲۰۰.

- Adler, A. (2002). *The collected clinical works of Alfred Adler*(Vol. 1). Alfred Adler Institute.
- Bahramiyan, S. H., Maktabi, G., and Morovati2, Z. (2014). Comparison of Emotional Intelligence, Social Competence and its Components in Student with and Without Learning Disability. *Journal of Life Science and Biomedicine*, 4(2), 138-143.
- Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action. Englewood Cliffs, NJ, 1986.
- Bandura, A. (1993). Perceived self-efficacy in cognitive development and functioning. *Educational psychologist*, 28(2), 117-148.
- Bandura, A. (2010). Self-efficacy. *The Corsini encyclopedia of psychology*, 1-3.
- Boyatzis, R., Boyatzis, R. E., & Ratti, F. (2009). Emotional, social and cognitive intelligence competencies distinguishing effective Italian managers and leaders in a private company and cooperatives. *Journal of Management Development*.
- Ceballo, R., & McLoyd, V. C. (2002). Social support and parenting in poor, dangerous neighborhoods. *Child development*, 73(4), 1310-1321.
- Gregson, K. D., Tu, K. M., Erath, S. A., & Pettit, G. S. (2017). Parental social coaching promotes adolescent peer acceptance across the middle school transition. *Journal of Family Psychology*, 31(6), 668.
- Kar, N., & Kar, B. (2017). Social cognition and individual effectiveness in interpersonal scenarios: A conceptual review. *J Mental Health Hum Behav*, 22, 27-34.
- Leidy, M. S., Guerra, N. G., & Toro, R. I. (2010). Positive parenting, family cohesion, and child social competence among immigrant Latino families. *Journal of Family Psychology*, 24(3), 252.
- Loukas, A., & Prelow, H. M. (2004). Externalizing and internalizing problems in low-income Latino early adolescents: Risk, resource, and protective factors. *The Journal of Early Adolescence*, 24(3), 250-273.
- Robinson, C., Mandleco, B., Olsen, SF., Hart, CH. (2011). The parenting style and dimensions Questionnaire (PSQD). Handbook of family measurement techniques; thousand oaks: sage. Vol.3. p: 319-321.
- Rothrauff, T. C., & Eby, L. T. (2011). Substance abuse counselors' implementation of tobacco cessation guidelines. *Journal of psychoactive drugs*, 43(1), 6-13.
- Taylor, Z. E., Conger, R. D., Robins, R. W., & Widaman, K. F. (2015). Parenting practices and perceived social support: Longitudinal relations with the social competence of Mexican-origin children. *Journal of Latina/o psychology*, 3(4), 193.

Abstract

The purpose of this study was to assess the social competence of children based on social self-efficacy variables and parenting practices. The research method is descriptive, correlation f, n. The statistical population consisted of 4th grade and 5th grade elementary school students in the 6th district of Tehran, 810 people and a sample of 240 people. For data collection, a questionnaire for parental parenting styles from Baumrind, Smith's social self-efficacy scale And Betz and Social Competency Scale by Cohen and Rausmans and for analyzing Peugeh's data, multivariate regression analysis and SPSS-22 software. The results showed that there is a positive and significant relationship between social competence and self-efficacy and coping style with children's social competence. The authoritative style has a negative and significant relationship with social competence of children. But the permissive style did not have a significant relationship with the social competence of children.

Key words: Social competence of children, social self-efficacy, parenting practice